

prima instanță: L. Barbos

dosarul nr. 2ra-1704/16

instanța de apel: M. Ciugureanu, G. Dașchevici, Ș. Niță

Î N C H E I E R E

03 august 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Ion Druță

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Alii Emanoil, reprezentat de avocatul Saponari Tatiana,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Alii Emanoil împotriva Eugeniei Condrea, Primăriei comunei Răzeni, raionul Ialoveni, intervenient accesoriu notarul public Chetreanu Oleg cu privire la anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, constatarea faptului acceptării succesiunii prin intrare în posesie și declararea nulității a contractului de donație,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Alii Emanoil, reprezentat de avocatul Saponari Tatiana și menținută hotărîrea Judecătoriei Ialoveni din 26 mai 2015, prin care acțiune a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 06 august 2014, Alii Emanoil, reprezentat de avocatul Saponari Tatiana, a depus cererea de chemare în judecată împotriva Eugeniei Condrea, Primăriei comunei Răzeni, raionul Ialoveni, intervenient accesoriu notarul public Chetreanu Oleg cu privire la anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, constatarea faptului acceptării succesiunii prin intrare în posesie și declararea nulității a contractului de donație.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 10 ianuarie 2011, a decedat mama sa Alii Parascovia, iar după decesul acesteia au rămas moștenitori legali, Alii Ion, Andriuța Agafia, Damaschin Alexandra, Alii Constantin, Cujbă Lidia, Alii Vasile, Vdovei Maria, Crețu Elena și Condrea Eugenia.

Menționează că este unicul moștenitor care a acceptat moștenirea prin intrarea în posesia patrimoniului succesoral rămas după decesul mamei sale Alii Parascovia, ce constă din casa de locuit și teren pentru construcții cu suprafața de 0,1782 ha, situate în raionul Ialoveni, satul Răzeni cu nr. cadastral 2334205038.

Indică că după decesul mamei sale și pînă în prezent administrează acest bun achitînd impozitele, serviciile comunale, a intrat, de fapt, în posesiunea patrimoniului succesoral și a manifestat voința de acceptare a succesiunii.

Sușține că adresîndu-se la notar cu cerere de deschidere a dosarului succesoral după decesul mamei sale, a primit refuz din motivul omiterii termenului de 6 luni.

Relevă că casa de locuit și terenul aferent construcției din satul Răzeni raionul Ialoveni, a fost dobândit în proprietate de către părinții Alii Ilie și Alii Parascovia, în timpul căsătoriei, deci bunul imobil fiind proprietate comună în devălmășie a soților.

La data de 11 martie 2014, a fost eliberat titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe numele Eugeniei Condrea, asupra terenului aferent casei de locuit cu suprafața de 0,1782 ha din satul Răzeni, raionul Ialoveni, ce aparținea părinților lor, iar în titlul respectiv se indică că terenul a fost repartizat prin decizia Primăriei comunei Răzeni cu nr. 358 din 12 mai 1990.

Menționează reclamantul că tatăl său Alii Ilie a decedat în anul 1992, iar mama sa Alii Parascovia, a decedat la 10 ianuarie 2011, însă titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren asupra pământului din 12 mai 1990, a fost întocmit pe numele fiicei Condrea Eugenia când părinții erau încă în viață, iar contractual de donație este perfectat la data de 19 mai 1990, mai târziu decât data întocmirii titlului.

Sub acest, aspect afirmă însă că la 22 mai 1990, Primăria Răzeni eliberează titlul de autentificare a deținătorului de teren pe numele Parascoviei Alii, trecut în Registrul cadastral al deținătorilor de teren la nr. 1018 din 15 septembrie 2008.

În aceste circumstanțe, consideră că titlul de autentificare a deținătorilor de teren pe numele Eugeniei Condrea, nu are nici o bază legală, fiind ilegal în fond.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. art. 320-321, 1516-1517 din Codul civil.

Solicită constatarea faptului acceptării succesiunii prin intrarea lui Alii Emanoil în posesia patrimoniului succesoral ce constă din casa de locuit și terenul aferent cu suprafața de 0,1782 ha situat în satul Răzeni, raionul Ialoveni, cu numărul cadastral 2334205038, rămasa după decesul mamei Alii Parascovia decedată la 10 ianuarie 2011 și anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral 233420503 asupra imobilului situat în satul Răzeni, raionul Ialoveni eliberat la 11 martie 2014 pe numele Eugeniei Condrea.

La 31 ianuarie 2015, Alii Emanoil, reprezentat de avocatul Saponari Tatiana a depus cere de suplimentare a cerințelor la cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat adițional declararea nulității contractului de donație încheiat la data de 12 mai 1990, între Alii Ilie și Alii Eugenia.

Prin hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 26 mai 2015, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016, a fost respins apelul declarat de către Alii Emanoil, reprezentat de avocatul Saponari Tatiana și menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat prevederile art. 1500 alin. (1) lit. lit. a)-c), art. 1516 alin. (2) și alin. (3) din Codul civil, art. 118 alin. (1), art. art. 121-122 CPC, care reglementează aspecte ce țin de clasele moștenitorilor legali, acceptarea succesorală, obligația probațiunii în judecată, relevanța și admisibilitatea probelor, reținând că Alii Emanoil nu a demonstrat prin probe concludente și pertinente aducerea aportului financiar la construcția bunurilor imobile din litigiu și nici despre faptul că el a posedat bunurile și s-a folosit de ele precum s-ar cuveni unui posesor de bună-credință, care ar accepta prin intrarea în posesia de facto a bunurilor.

De altfel, instanța de apel a reținut că potrivit celor stabilite, la materialele dosarului au fost administrate probe potrivit cărora se demonstrează că bunul imobil din litigiu a fost construit de către Condrea Eugenia, iar casa de locuit donată a suferit schimbări, apreciind drept dovadă în acest sens, avizul privind recepția finală a construcției din 02 iulie 2014, procesul-verbal de recepție finală a casei de locuit

particulare nr. 11 din 03 iulie 2014, în care expres este indicat și temeiul dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile indicate.

În condițiile date, instanța de apel a reținut ca fiind corecte concluziile primei instanțe cu referire la imposibilitatea constatării faptului acceptării succesiunii de către Alii Emanoil, rămase după decesul mamei sale Alii Parascovia, prin intrarea în posesia bunurilor succesoriale, or, la materialele dosarului nu au fost prezente probe concludente și pertinente privind întreprinderea acțiunilor legate de stăpânire de fapt, inclusiv, administrarea și utilizarea acestui bun.

În același timp, instanțele ierarhic inferioare remarcând prevederile art. 6 alin. (1) și alin. (4) din Codul civil, care reglementează acțiunea în timp a legii civile și considerând că atât validitatea, cât și drepturile și obligațiile părților, precum și efectele juridice stinse sau în curs de realizare ale contractelor respective încheiate până la data de 11 iunie 2003, se vor aprecia în raport cu prevederile Codului civil în redacția anului 1964, iar în privința celor încheiate începând cu 12 iunie 2003, se vor aplica dispozițiile Codului civil actual, au conchis că temeiurile invocate în susținerea cerinței privind declararea nulă a contractului de donație încheiat la 12 mai 1990 între Alii Ilie și Alii Eugenia, nu se regăsesc în prevederile Codului Civil (în redacția 1964).

La 12 mai 2016, Alii Emanoil, reprezentat de avocatul Saponari Tatiana a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului recurentul a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o neîntemeiată, fiind emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural, invocând prevederile art. 432 alin. (1) CPC.

Menționează că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond și nu au fost dovedite circumstanțele considerate ca fiind stabilite, fiind încălcate și aplicate greșit normele de drept material.

Prin urmare, indică recurentul că după decesul mamei Alii Parascovia și până în prezent, administrează bunul în litigiu, achitând impozitele, serviciile comunale, a intrat în posesiunea patrimoniului succesoral, dat fiind faptul că și-a manifestat voința de acceptare a succesiunii.

Susține că la data de 11 martie 2014, de către Primăria satului Răzeni, raionul Ialoveni a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe numele Eugeniei Condrea, asupra terenului aferent casei de locuit cu suprafața de 0,1782 ha din satul Răzeni raionul Ialoveni ce aparținea părinților lor, în care se indică că Eugeniei Condrea i-a fost repartizat în proprietatea privată terenul respectiv prin decizia Primăriei comunei Răzeni cu nr. 358 din 12 mai 1990.

Astfel, afirmă că instanțele ierarhic inferioare au lăsat fără apreciere faptul posibilității emiterii deciziei Primăriei comunei Răzeni raionul Ialoveni cu nr. 358 cu privire la repartizarea terenului de pe lângă casă în proprietate privată la data de 12 mai 1990, pe numele fiicei Condrea Eugenia, în momentul când părinții lor erau încă în viață.

Consideră că Contractul de donație nr. 357 din 12 mai 1990, invocat de către intimata Condrea Eugenia, încheiat între Alii (Condrea) Eugenia și tatăl ei Alii Ilie, prin care a fost donată casa în litigiu, a fost încheiat fără acordul soției ultimului, Alii Parascovia și nici nu a fost înregistrat conform legii la organele competente, fiind lovit de nulitate absolută.

La 26 iulie 2016, Primăria comunei Răzeni a depus referință asupra recursului declarat de către Alii Emanoil, invocând caracterul neîntemeiat al acestuia, fiind pasibil de a fi respins.

În poziției enunțate, a menționat că prin contractul de donație din 12 mai 1990, Eugeniei Alii, fiind ultimul copil în familie, părinții au donat casa de locuit conform contractului nr. 357 din 12 mai 1991, ultima devenind proprietara imobilului cu pricină.

Afirmă că la eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 2334205038, trecut în Registrul cadastral al deținătorilor de terenuri la nr. 1018 eliberat la 22 mai 2009, s-a comis o eroare, deoarece casa amplasată pe acest teren îi aparținea Eugeniei Condrea în baza contractului de donație înregistrat cu nr. 357 la 20 mai 1990 de notarul public Bagrin Maria.

În acest sens, insistă că eroarea a fost comisă din motivul că noua proprietară a casei Eugenia Condrea a prezentat cu întârziere contractul de donație în primăria comunei, și în registrul de evidență a gospodăriilor populației nu a fost efectuată la timp corectarea corespunzătoare, iar primăria nu avea acces la baza de date a cadastrului.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La caz, se constată că copia deciziei instanței de apel din 23 martie 2016, a fost expediată în adresa recurentului Alii Emanoil la data de 04 mai 2016, fapt ce se confirmă prin scrisoare de însoțire nr. 2047 (f. d. 150).

Astfel instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 12 mai 2016, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Alii Emanoil, reprezentat de avocatul Saponari Tatiana este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Alii Emanoil, reprezentat de avocatul Saponari Tatiana nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurrentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Alii Emanoil, reprezentat de avocatul Saponari Tatiana asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Alii Emanoil, reprezentat de avocatul Saponari Tatiana ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Alii Emanoil, reprezentat de avocatul Saponari Tatiana se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Ion Druță